

Tower in the sky(የሰማይ ላይ ግንብ)

የመፅሀፍ ርዕስ:-Tower in the sky (የሰማይ ላይ ግንብ)

ደራሲ:- ህይወት ተፈራ

አሳታሚ:-አዲስ አበባ ዩኒቨርሲቲ ፕሬስ

የገፅ ብዛት:-437

የታተመበት ዘመን:-እ.አ.አ.2012

የመሸጫ ዋጋ:-74 ብር

በሰለጥን ኃይለማርያም

ይህንን መፅሀፍ ሳንብብል ጅንጅብ አንድ ዕለተ ሰንበት አናጅጃጂን ይዛ ወደ ቤተ ክርስቲያን ስትወስደኝ የተመለከትኩትን ልክ አንደፊልም ወደሁዋላ ወስዶ እንዳስታውስ አደረገኝ። ያኔ የተመለከትኩት በነጭ ጋቢዎች የተጠቀለሉ የወጣቶች ሬሳ በግራና በቀኝ ተደርድሮ ነበር።

የሰማይ ላይ ግንብ ሲጀምር ደራሲዎ የተማሪ ቤት እና የልጅነት ህይወቷን አንደዋዛ በመተረክ ቀስበቀስ ከሀረር ወደ አ.አ. አመጣጥዋን፤ በጊዜው የነበረውን የወጣትነት ህይወት የወቅቱን የወጣቶች የልብ ትርታ ይዘረዝራል።

የአዲስ ተማሪዎችን የዩኒቨርሲቲ ቆይታ፣ የነበራቸውን ስሜት አየዳሰሰና አያዋዛ ወደ ዋናው የመፅሀፍ ይዘት ይዞን እልም ይላል።

በተለይ በመጀመሪያዎቹ መቶ የሚሆኑ ገጾች አንዳንድ ታሪካዊ ዳራዎችን ዘርዘር አያደረገ ለወጣቶችና ለውጭ ሀገር አንባቢዎች አንዲገባ ተደርጎ ተዘጋጅቷል።

የዘውዳዊው ስርአት ሲገረሰስና አብዮቱ ሲቀጣጠል ገና ለጋ በመሆኔ የዛን ጊዜ የነበረው ትውልድ ከኔ ጋር ለጥቂት በመተላለፋችን የተነሳ ስለዛ ትውልድ በተነሳ ቁጥር የማወቅ ጉጉቴከፍተኛ ነው። በዚህም ምክንያት ስለትውልዱ የተጻፉ መፅሀፎችን በተቻለ መጠን ሳንብቆይቻለሁ። ይሁንና የሰማይ ላይ ግንብን በመሰለ ሁኔታ በዝርዝር፤ በጥልቀት፤ ሳቢ በሆነ መልክና በግልፅ መንገድ የቀረበ መፅሀፍ አላጋጠመኝም። ይህንን መፅሀፍ ማንበብ የጀመረ ሰው አስከመጨረሻው አንዲገፋ የሚያደርግ ጥበብ ተጨምሮበታል።

መፅሀፍ በወቅቱ የነበሩ የፖለቲካ ድርጅቶች አባላትን አንዴት አንደሚመለምሉ፤ የተማሪዎች እንቅስቃሴም አንዴት አያደገ፤ አየተወሳሰበና የሀገሪቱ አብይ ጉዳይ ለመሆን አንደቻለ በስድን ባብሳይሆን ልብ ወለድ በመሰለ ልብን በሚያንጠለጥል መልክ በተከሸነ አፃፃፍ የተቀመረ ነው።

አያንዳንዱ ምዕራፍ ወይም አብይ ጉዳይ ከመጀመሩ በፊት ከምዕራፉ ወይም ጉዳዩ ጋር የተገናኙ ምርጥ ጥቅሶች ከነደራሲያቸው በመገኘታቸው ለመፅሀፍ ቅመም ሆኖታል።

መፅሀፍ የአንዲት ወጣት ኢትዮጵያዊት የህይወት ታሪክ አንዴት ከሀገራችን የፖለቲካ ህይወት ጋር አንደተሳሰረና አንደተጣመረ የሚያሳይ ነው። በተጨማሪም የኢትዮጵያ የፖለቲካ ታሪክ ዘውዳዊው ስርአት ከወደቀ ጀምሮ አስከ ደርግ ስርአት መንገዳገጃ ድረስ ያለውን

የወጣቱን የፖለቲካ ተሳትፎ፣ የአንድ ትውልድ ተጋድሎንና ህይወት ቁልጭ አድርጎ አጅግ በተጠበበ መንገድ የሚገልፅ ሆኖ አግኝቼዋለሁ።

በዚህ የህይወት ታሪክ መፅሀፍ (የኢትዮጵያ የወጣቶች የፖለቲካ ታሪክ መባልም ይችላል) አንደኛው ዋና ተዋናይ ጌተቸው ማሩ የተባለ ወጣት ሲሆን የጌታቸውና የደራሲዋ ጥምረት ለደራሲዋ የአስተሳሰብና የህይወት ልዕልናና ልቀት መሰረት ሲሆን ይታያል።

ጨዋታ ወዳድ፣ ፍልቅልቅና እንደአበባ የፈነዳችው ደራሲ ከሳቅና ጨዋታ ያለፈ ልዩ አለም ውስጥ በመግባት በመጀመሪያ «ለአብዮት» በመቀጠልም በኢ.ህ.አ.ፓ. ውስጥ ቁልፍ ሚና ከነበራቸው ተዋናዮች መካከል አንድዋ ሆና ለመገኘት ችላለች።

በመፅሀፉ ምዕራፎች መግቢያ ላይ ያሉት ምርጥ ምርጥ ጥቅሶች ብቻ ሳይሆኑ በየመሀሉ የሚመዘዙ ሀሳቦች አንዲሁም በየአጋጣሚው የተዘረዘሩ ብዙ የመፅሀፍ አርዕስቶች የደራሲዋን ጉምቱ አንባቢነት፣ ጥልቅ ተመራማሪነት አንፀባርቀዋል። አንባቢያንም ደራሲዋ ያነበበችውን መፅሀፍት አንዲያነቡ የሚያበረታታ ነው።

በመፅሀፉ የተዘረዘሩ የንደኞቿ ስሞች፣ በወቅቱ የነበሩ የፖለቲካ ተዋናዮችን አንዲሁም ዝርዝር ጎዳዮች በጥንቃቄ በመዘርዘራቸው የደራሲዋን ድንቅ የማስተወስ ችሎታ ማሳየት ብቻ ሳይሆን የበለጠ ለመመራመር ለሚፈልጉ፣ መፅሀፉን ወደፊትም ሊቀይሩት ለሚሆኑ ምቹ ሁኔታዎችን የፈጠረ ነው።

Tower in the sky (የሰማይ ላይ ግንብ) አንደተወርዋሪ ኮከብፉ ብሎ የታየውን የዘመኑን ወጣቶች ስሜት፣ አስተሳሰብ፣ ስነልቦና፣ አስተዳደር፣ ምኞት፣ ትጋት፣ ቁርጠኝነትና አርቆ አስተዋይነት በዝርዝር፣ በማስረጃ አንዳይሰለች ሆኖ እያዋዛ የቀረበ ወደፊትም የኢትዮጵያ የፖለቲካ ታሪክ በተነሳ ቁጥር ተደጋግሞ መዘከሩ የማይቀር መፅሀፍ እንደሆነ ተሰምቶኛል።

«ታሪክ ያለፉትን ተከታታይ ትውልዶች ከዛሬውና ከወደፊት ትውልዶች ጋር የሚያገናኝ የሚያስተዋውቅና የሚያስተሳስር ሰንሰለት ነው።» (መክሸፍ እንደ ኢትዮጵያ ታሪክ፣ መስፍን ወልደሚርያም፣ 2005 አ.ም. ገጽ 35) ይህም መፅሀፍ አንደኛው የሆነ ህይወቱን ገብሮ ለዚህ ትውልድ ታሪክ ሰርቶ ያስተላለፈውን ትውልድ ተጋድሎ ከአሁኑ ትውልድ ጋር ለማስተሳሰር የሚረዳ አንድ ጠንካራ የሰንሰለቱ አካል ተደርጎ ሊወሰድ ይችላል።

በመፅሀፉ ደራሲዋ ከህሊናዋ ጋር ያደረገችውን፣ የታገለችውን በመጨረሻም ነጥሮ የወጣውን የአስተሳሰብን፣ የዘመን ሽግግር አድገትና ንረት ታሳየናለች። የደራሲዋ የመጀመሪያ ክርስትናዋ ማርክሲዝም ሲሆን ለድርጅቷ ህይወቷን ብቻ ሳይሆን ነፍሷን ጭምር ሰጥታቆይታለች። ነፍሷን የሰጠችውም ወዳ፣ ፈቅዳና ከልቧ አምናበት ነበር። በወቅቱ ደግሞ ቢመረመር ማርክሲዝም ጠብጠብ ሳይል የሚቀር አይመስልም። ይህ የደራሲዋ እምነትና ተስፋ የጊዜው መንፈስ ነበር ለማለት ይቻላል። በመቶ ሺህ የሚቆጠሩ በጊዜው የነበሩ ወጣቶች ስሜት ይነስም ይብዛም የደራሲዋን ይመስል ነበር ብሎ ድምዳሜ ላይ መድረስም የሚቻል ይመስላል።

«በድንገት ትምህርቴን መቀጠል ራስ ወዳድነት መስሎ ተሰማኝ። ከድህነት አረንቋ ውስጥ መውጣት ያለበትን የህዝባችንን ስቃይ እያየሁ መማር ዋጋ አልባሆነብኝ። ህዝቡ እየፈለገኝ ትምህርቴን ማሳደድ ምን ይባላል? በሚሊዮን የሚቆጠር ህዝባችን አንዱን እንኳ ሳያገኝ እንዴት ሁሉን ለማግኘት እመኛለሁ?..... ትግሉ ያለፈው፣ ያሁኑና የወደፊቱ ህይወቴ ነው።!»
ገፅ 155

«...ማርክሲዝም በዙሪያዬ ያለውን ኢ-ፍትህዊነት ገልጦ አሳየኝ። በዝባዥና ጨቋኝ ስርአትን እንድታገልግልና እንድደመስስ አመለከተኝ። በጨቋኝ ስርአት አመድ ላይ የተሻለህይወት ለመገንባት ተነሳሳሁ። ጭንቀትና ጥበት ስለራሴ ደህንነት ሳይሆን የህዝቡን ነፃነት ለማረጋገጥ በሚደረገው ትግል ራሴን መስዋዕት ለማድረግ ነበር። ማርክሲዝም በውስጤ ያለውን መልካምነት አጉልቶ አውጥቶታል። ተስፋም ሰጥቶኛል። ወዛደራዊነት ነግሶፍቅርና ደስታ ለሀገራችን ብቻ ሳይሆን በምድር ላይ ሲሰፍን በመጨረሻ ድልን ስንገናፀፍ ይታያኝ ነበር። የመንፈስ አባቶቻችን ማርክስ፣ ኢንግልስ፣ ሌኒንና ማኦ መንግስተ ሰማያት በቅርባችን ብቻ ሳይሆን የማይቀር መሆኑን አረጋግጠውልኛል።...» ገፅ 157

«... በመንገድ ላይ የማያቸው ሰዎች፣ በታክሲ አብረውኝ የሚጓዙ፣ በምግብ ቤት ተመጋቢዎች የራሳቸው ጭንቀት፣ ስጋት፣ ፍላጎትና ሀዘን ያላቸው ተራ ሰዎች መሆናቸው ቀርቶ ወዘአደርገኝ፣ አርሶአደርገኝ፣ ፊውዳሎች፣ ንዑስ ከበርቴ፣ ቤርክራቶችና ሠራተኞች ሆነው አገኘኝ | ቸው።...»

«ደሀና ሀብታም ማየት አቁሜ ድህነትን፣ ጭቆናንና ብዝሃነትን ማየት ጀመርኩ። ለለማኞችና ለአክል ጉዳተኞች ማዘን አቆምኩ። አንደኛው ምፅዋት መስጠት ትቼ በምትኩ ደሀና ለማኝ አድርጎ ክብራቸውን የገፈፈው ሥርአት ላይ ንዴተ ባሰ።...» ገፅ 158

ጌታቸው በአስቃቂ ሁኔታ በራሱ ድርጅት ከተገደለ በ | ላም አንኳ ቢሆን ደራሲዋ በድርጅቷ ላይ ያላት ዕምነት የቀጠለ ቢሆንም ውስጥ ውስጡን መሸርሸሩ አልቀረም። ጌታቸው ከመገደሉ በፊት ደራሲዋና ሌሎች የቅርብ ወዳጆችና ንዶች ብርሀን መስቀል ረዳ ጭምር ጌታቸው የድርጅቱ ጭዳ ከመሆን አንዲያ መልጥ ቢመክሩትና ቢጎተጉቱት ጌታቸው በቅንነት ምናልባትም በየዋህነት «አንዴት ድርጅቴን አንድጠረጥር ታደርጋላችሁ። ንዶች አንዲህ አያደርጉም» በማለት ተከላክሏል።

የጌታቸው ከድርጅቱ መባረር፣ መታገትና በመጨረሻም በራሱ ድርጅት ለመገደል ያበቃው «በከተማ የትጥቅ ትግል፣ ፋሺዝምና ከደርግ ጋር የተባበረ ግንባር» በሚሉት ጉዳዮች ላይ በነበረው የሀሳብ ልዩነት ነበር። ጌታቸው የሀሳብ ልዩነትን በውይይት መፍታት ይቻላል የሚል አቋም ሲኖረው ሌሎቹ ግን የተለየ አመለካከት ነበራቸው።

«ልዩነታቸው አንዴት በሚለው ነበር። ጌታቸው ማሩ ችግሩን አስቀድሞ አይቶት ነበር። እስከማውቀው ድረስ ከሁሉም ደርጅቱን ለመልቀቅ ያልፈለገው አሱ ብቻ ነበር። ውስጣዊ ዲሞክራሲያዊ ውይይት አናድርግ፣ በማዕከላዊው ኮሚቴ ላይ ተፅዕኖ በማድረግ በፓርቲው ውስጥ ውይይት እንዲደረግ እንዲፈቅዱ ማድረግ አለብን ይል ነበር።» ገፅ 251

ደራሲዋ ጌታቸው በራሱ ድርጅት ከተገደለ በ | ላ የተለያዩ ጥያቄዎች በአእምሮዋ ሲመላለስ ቆይቷል።

«...ለምን ነበር የሞተው? ህይወት ለማትረፍ ሲል ይሆን? ይህ ሁሉ በደል በአብዮት ስም ነው የሚፈፀመው? ... በአብዮቱ ስም ሰውን መግደል አግባብ ነው? ... አብሮን ያለውን ከገደልን እንዴት መልካም መስራት እንችላለን? በንዳዊነት፣ በፍቅርና በእምነት ጀምረን ወዴት እየሄድን ነው? ወዴት እንደምንሄድ ረሳን ማለት ነው? የጋራ ሚሽኖችን የት ሄደን?» የሚሉና ሌሎች ብዙ ውሀ የሚቋጥሩ ጥያቄዎችን አንስታለች። ገፅ 270-271

የጌታቸው የሀሳብ ልዩነት ወሳኝ የሚሆነው ምናልባትም የመቶ ሺህ ወጣቶች ደም መፍሰስ ወይም አለመፍሰስ የሚዳኝበት ወሳኝ ነጥብ አንደኛው በመፅሀፉ በተለያዩ ቦታዎች

ተገልጾል። በሀሳብ ልዩነቱ በሌላበኩል ያሉት እንደዚህ መፅሀፍ በጥራት ማሳየት እስከልቻሉ ድረስ ይህ መፅሀፍ የጌታቸውና የትግልን ደኞቹ የሀሳብ ልዩነት ነጥብፍትሀዊ አንደኛው የሚያሳምን ነው።

በርግጥ ጌታቸው በራሱ ድርጅት ከመገደል በ | ላ ብዙ መቶ ሺህ ምርጫ፣ ብሩህና ብልህ የሀገራችን ወጣቶች አንደኛው ተገድለዋል። የደርግ ሰይፍም ለሀገራችን የእድገትና የለውጥ መሠረት ይሆኑ የነበሩትን ወጣቶች በለጋነታቸው በአብዩት ስም፣ በሀገር ስም፣ በጭቁኑ ህዝብ ስም፣ በወዛደሩና በአርሶአደሩ ስም በግፍቀጥ ፎካቸዋል።

ብዙ ሰዎች «ሀገራችን ከሀምሳና ስልሳ አመት በፊት ከደቡብ ኮሪያ እኩል ነበረች እንደውም ትበልጥ ነበር» ይላሉ። «ምነው ሀገራችን ደሃና | ላ ቀር ሆና ቀረች» አያሉ ይጠይቃሉ። ይህንን መፅሀፍ ካነበብኩ በ | ላ ከዘውድ ስርአት መገርሰስ ቀጥሎ ለሀገራችን | ላ ቀርነትና ድህነት አንደኛውና ምናልባትም ዋነኛው ምክንያት በዛን ጊዜ የተሰውትና የተቀጠፉት ለሀገራችን ተስፋ የነበሩ ምርጫ፣ ብሩህና ብልህ ወጣቶችን ማጣታችን ይመስለኛል። ለአንድ ሀገር ለመማር ዝግጁ ከሆነ፣ ከተማረ፣ ከፍተኛ የሞራል ዝግጁነት ከነበረውና አንደኛው ለሀገራቸውና ላመኑት ደማቸውን ለማፍሰስ ቁርጠኛ ከሆኑ ወጣቶች የበለጠ ምን ሀብት አለ?

በብዙ ሺህ የሚቆጠር ወጣት ሲገደል፣ ሲታሰርና ሲሰቃይ መላው ሀገር መናጡ፣ መገደሉና ሀገር መቆርቆቹ፣ ሀገር መተንፈስና ማብብ አቁሞ ለብዙ አስር አመታት ወደ | ላ መመለሱን ለማወቅ ብዙ ጥናት ማድረግ የሚያስፈልግ አይመስለኝም። በዚህም ምክንያት ከዘውዳዊው ስርአት መውደቅ በ | ላ ሀገራችን ለምን በብዙ መንገድ ወደ | ላ ቀረች ለሚለው መልሱን ይህ መፅሀፍ በቀጥታም ሆነ በተዘዋዋሪ መንገድ በዝርዝር ያሳያል።

ለዛ ትውልድ ማለቅ ደርግን ተጠያቂ የምናደርግ አንዳለን የታወቀ ነው። ይህ መፅሀፍ በወቅቱ የነበሩ የፖለቲካ ድርጅቶች ከደርግ ባልተናነሰ ተጠያቂ መሆናቸውን ገሀድ አውጥቷል።

ከጌታቸው መገደል በ | ላ ኢ.ሕ.አ.ፓ.ም ሆነ ሌሎች የፖለቲካ ድርጅቶች እየተዳከሙ መጥተው ደራሲዎም በመጀመሪያ በከፍተኛ 19 ቀጥሎም በከርቸሌ ታስራለች። በስምንት አመት ከአራት ወር የከርቸሌ የእስር ጊዜ ሌላህ ይወትን ደራሲዎ በመፅሀፉ አሳይተለች። መፅሀፉ በብዙ ተቀጣጣይ ትረካዎች የተሞላ በመሆኑ ልብ የሚሰቅሉ ብዙ የከርቸሌ ታሪኮችም አሉ።

ደራሲዎ በህይወት ቆይታ ይህንን ከሀውልት ያልተናነሰ መፅሀፍ ያበረከተችልን በእናቷና ዘመዶቿ ተጋድሎ ነው። እናቷና ዘመዶቿ ደራሲዎ በህይወት እንድትተርፍ፣ ከደርግ ጥይት አንድታመልጥ ተነግሮ የማያልቅ መስዋእትነት ከፍለዋል። ይህም ኢትዮጵያውያን ወላጆች ለልጆቻቸው የቱን ያህል አንደኛው ተገድለዋል። ባሻገር በወቅቱ ግማሹ የህብረተሰብ ክፍል በማሰር፣ በመግደል፣ በመወንጀልና በማመስ ላይ ሲሰማራ ሌላው ደግሞ ይህንን የስቃይ ዘመን ለማለዘብ፣ የታሰረውን ለማስፈታት፣ ልጁን ከሞት አፍ ለማወጣት ሲማስን ይታያል። በዚህም በሀገሪቱ ይህ ነው የሚባል የልማት ተግባር አለመኖሩን መፅሀፉ ያሳያል።

የመፅሀፉ ደራሲ በመጨረሻ ከመጀመሪያ ሀይማኖቷ ከማርክሲዝም ማፈገፈን አልቀረም።

«የአርትና ሙዚቃ ተሪክ» የሚለውን መፅሀፍ ካነበብኩ በ | ላ በዕውቀታቸውና በተስጦአቸው ዓለምን የሚቀይሩት ግለሰቦች ናቸው የሚል ድምዳሜ ላይ ደርሻለሁ። ምንም እንኳን መሬትን የሚያንቀጠቅጥ ግንኙነት ባይሆንም ለኔ በጊዜው ዓለምን በተለየ አዲስ አይን እንዳይረድቶኛል። ግለሰቦች ማህበረሰቡን አንደኛው አሁን ተረድቻለሁ። በልቤ ተቀብሮ

